

Prima instanță: Judecătoria Ciocana mun. Chișinău (jud. A. Malii)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Vascan, V. Negru, A. Bostan)

ÎNCHEIERE

18 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului

Judecătorii:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadî

Oleg Sternioală

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către avocatul Matcovschi Andrian, în interesele Uniunii Avocaților din RM, împotriva deciziei din 16 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Harmanic Valeriu împotriva Comisiei de Licențiere a Profesiei de Avocat, Ministerului Justiției al RM privind anularea hotărârii Comisiei de Licențiere a Profesiei de Avocat nr. 20 din 03 noiembrie 2014 în partea respingerii cererii de admitere în profesia de avocat, anularea hotărârii Comisiei de Licențiere nr. 01 din 21 ianuarie 2015 în partea respingerii cererii prealabile de anulare a hotărârii Comisiei de Licențiere nr. 20 din 03 noiembrie 2014 și admiterea în profesia de avocat, recunoașterea ilegalității refuzului Comisiei de Licențiere a Profesiei de Avocat în partea admiterii reclamantului în profesia de avocat și obligarea Ministerului Justiției al RM de a elibera pe numele lui Harmanic Valeriu licență pentru exercitarea profesiei de avocat conform art. 10 alin. (2) al Legii cu privire la avocatură,

c o n s t a t ă :

La data de 31 ianuarie 2015 Harmanic Valeriu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei de Licențiere a Profesiei de Avocat, Ministerului Justiției al RM, solicitând anularea, ca ilegală, a hotărârii Comisiei de Licențiere a Profesiei de Avocat nr. 20 din 03 noiembrie 2014, în partea respingerii cererii de admitere în profesia de avocat, anularea, ca ilegală, a hotărârii Comisiei de Licențiere nr. 01 din 21 ianuarie 2015, în partea respingerii cererii prealabile de anulare a hotărârii Comisiei de Licențiere nr. 20 din 03 noiembrie 2014 și admiterea în profesia de avocat, recunoașterea, ca ilegal, a refuzului Comisiei de Licențiere a Profesiei de Avocat în partea admiterii reclamantului în profesia de avocat și obligarea Ministerului Justiției al RM să elibereze pe numele reclamantului

Harmanuic Valeriu licență pentru exercitarea profesiei de avocat conform art. 10 alin. (2) al Legii cu privire la avocatură.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, Harmanuic Valeriu la 10 iunie 2014 a înregistrat o cerere la Comisia de Licențiere a Profesiei de Avocat a Uniunii Avocaților din RM prin care a solicitat admiterea reclamantului în profesia de avocat, prezentând setul de documente necesar și achitând taxa impusă în sumă de 5000 lei. În privința prezentării tuturor actelor prevăzute de legislație pentru accederea în profesia de avocat, Comisia obiecții nu a avut.

Prin hotărârea Comisiei de Licențiere a Profesiei de Avocat nr. 20 din 03 noiembrie 2014, cererea reclamantului a fost respinsă, invocându-se că acesta nu are reputație ireproșabilă.

Prin hotărârea Comisiei de Licențiere a Profesiei de Avocat nr. 01 din 21 ianuarie 2015 reclamantului i-a fost respinsă și cererea prealabilă de anulare a primei hotărâri cu privire la admiterea sa în profesie de avocat.

Cu hotărârile menționate reclamantul nu a fost de acord, apreciindu-le a fi neîntemeiate și lipsite de temei juridic, pasibile de a fi anulate.

Reclamantul a mai indicat că, prin Decretul Președintelui RM nr.61/1 din 20 martie 1996 a fost numit în funcția de judecător la Judecătoria Strășeni. Mai târziu, timp de mai bine de 18 ani, fără întrerupere, a activat în diferite instanțe în funcție de judecător, inclusiv la Curtea de Apel Economică și la Curtea de Apel Bălți, iar prin Decretul Președintelui RM 1164-VII din 30 mai 2014, la cererea sa, a fost eliberat din funcție. Pe tot parcursul anilor de muncă nu a avut nici o sancțiune disciplinară, a obținut gradul II de calificare, iar reputația sa profesională și ireproșabilă este indicată de către Consiliul Superior al Magistraturii în referința sa și în carnetul de muncă, pentru ce a fost remunerat suplimentar.

A menționat reclamantul că, prin încălcările admise de Comisie, i-a fost lezat nemotivat dreptul de a accede în profesia de avocat, fapt ce constituie și o violare a art. 8 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, prin prisma principiilor expuse de Curtea Europeană în cauza Mateescu versus România (hotărârea din 14 ianuarie 2014). În pct. 20 al hotărârii menționate, CtEDO a statuat că „art. 8 din Convenție protejează dreptul la dezvoltarea personală și dreptul de a stabili și dezvolta relații cu alte persoane și cu lumea înconjurătoare” (a se vedea *Pretty împotriva Regatului Unit*, nr. 2.346/02, pct. 61, CEDO 2002-m), iar noțiunea de „viață privată” nu exclude, în principiu, activitățile de natură profesională sau comercială (a se vedea *C. împotriva Belgiei*, 7 august 1996, pct. 25, Culegere de hotărâri și decizii 1996-III). Respectiv, majoritatea oamenilor au ocazii semnificative de a-și dezvolta relațiile cu lumea înconjurătoare în timpul vieții lor profesionale (a se vedea *Niemietz împotriva Germaniei*, 16 decembrie 1992, pct. 29, seria A nr. 251- B). Restricțiile privind înregistrarea ca membru al anumitor profesii (de exemplu, avocat sau notar), care ar putea afecta într-o anumită măsură posibilitatea reclamantului de a-și dezvolta relațiile cu lumea înconjurătoare, intră sub incidența vieții sale private (a se vedea *Campagnan: împotriva Italiei*, nr. 77.955/01, pct. 54, CEDO 2006-IV) - în cauza *Bigaeva împotriva Greciei*, Curtea a hotărât că art. 8 poate, de asemenea, să includă încadrarea în muncă, inclusiv dreptul de a avea acces la o profesie, și anume cea de avocat (pct. 24)”.

A specificat reclamantul că, îngrădirea neîntemeiată la profesia de avocat constituie indubitabil o violare a dreptului la proprietate, garantat de art. 1 Protocolul 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, răspundere pe care, în caz necesar o va purta Statul RM.

A indicat reclamantul că, în jurisprudența sa constantă, Curtea Europeană a statuat că licențele/autorizațiile necesare desfășurării unei profesii libere sau activității economice intră sub incidența dispozițiilor art. 1 al Protocolului nr. 1 CEDO.

Consideră reclamantul că, licența de avocat poate fi considerată ca dând naștere pentru titularul ei la speranță legitimă și rezonabilă cu privire la caracterul ei de durată și la posibilitatea obținerii avantajelor ce rezultă din exercițiul activității care-i face obiectul. Mai mult, este de reținut faptul că instanța de contencios european a reținut valoarea economică a clientelei rezultate din exercițiul unei activități profesionale (cauzele Van Mărie și alții versus Olanda, (hotărârea d 26.06.1986), H. versus Belgia, (hotărârea din 30.11.1987).

Prin urmare, hotărârile Comisiei de Licențiere a Profesiei de Avocat nr. 20 din 03 noiembrie 2014 și cea din 21 ianuarie 2015 îi lezează reclamantului dreptul constituțional de a exercita liber profesia de avocat, nefiind întemeiată pe careva circumstanțe de fapt sau de drept. Or, prevederile legale și condițiile necesare în vederea exercitării acestei profesii au fost respectate de către reclamant întocmai conform cerințelor legislației.

A mai susținut reclamantul că, Comisia de licențiere, la emiterea ambelor hotărâri, a rămas în camera de deliberare, reclamantul fiind rugat să aștepte în hol, însă în deliberare a rămas secretarul Comisiei - Andriuță Ina, care nu face parte din membrii Comisiei, iar în hotărârea din 03.11.2014 este inclus și membrul Comisiei - Ion Crețu, pe care în această ședință reclamantul nu l-a văzut. Astfel, hotărârile pe care le contestă sunt ilegale și din punct de vedere procedural, adică emise cu încălcarea procedurii. Până a se adresa în judecată, procedura prealabilă a fost respectată, prin cererea reclamantului din 01.12.2014, când a solicitat Comisiei anularea hotărârii din 03.11.2014, însă o soluție în termen de 30 zile nu a fost primită. Cererea prealabilă a fost soluționată la 21.01.2015, fiind respinsă fără nici un motiv. Totodată, la 26.01.2015 reclamantul a depus o cerere prealabilă și la Ministerul Justiției al RM, care eliberează licențele de avocat. Deci, termenul de prescripție de înaintare a cererii de chemare în judecată este respectat.

Prin hotărârea din 12 iunie 2015 judecătoria Ciocana mun. Chișinău s-a admis parțial acțiunea depusă de Harmanic Valeriu; s-a anulat hotărârea Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat nr. 20 din 03 noiembrie 2014 în partea respingerii cererii lui Valeriu Harmanic de admitere în profesia de avocat și s-a obligat Ministerul Justiției al RM de a-l admite pe Valeriu Harmanic în profesia de avocat, în temeiul art. 10 alin.(2) al Legii cu privire la avocatură. În rest, cererea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 16 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Comisia de Licențiere a Profesiei de Avocat a Uniunii Avocaților din RM și s-a menținut hotărârea primei instanțe.

La data de 28 martie 2016 avocatul Matcovschi Andrian, în interesele Uniunii

Avocaților din RM, a declarat recurs împotriva deciziei din 16 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului s-a invocat că hotărârile instanțelor ierarhic inferioare sunt neîntemeiate și pasibile de a fi casate.

Menționează că instanțele judecătorești la adoptarea hotărârilor au aplicat eronat legea, în speță art. 43 alin. (3) lit. c), art. 43 alin. (4) al Legii nr. 1260 din 19.07.2002 cu privire la avocatură. Or, admiterea în profesia de avocat ține de competența exclusivă a Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat din cadrul Uniunii Avocaților din RM. Mai mult ca atât, conform art. 43 (4) al Legii nr. 1260 din 19.07.2002 Cu privire la avocatură, hotărârile Comisiei de licențiere a profesiei de avocat pot fi contestate în contencios administrativ doar în partea ce ține de aspectele de procedură.

Susține că, instanțele de judecată nu au indicat ce temei legal a stat la baza anulării hotărârii Comisiei de Licențiere a profesiei de avocat nr. 20 din 03.11.2014. Or, conform art. 241 alin.(5) CPC, în motivarea hotărârii se indică circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Conform art. 434 Cod de procedură civilă, recursul împotriva deciziei se depune în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 16 decembrie 2016 și expediată părților conform scrisorii de însoțire (f.d. 110), însă date despre recepționarea acesteia lipsesc. Recursul declarat de către avocatul Matcovschi Andrian, în interesele Uniunii Avocaților din RM, la data de 28.03.2016 se consideră în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de către avocatul Matcovschi Andrian, în interesele Uniunii Avocaților din RM, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către avocatul Matcovschi Andrian, în interesele Uniunii Avocaților din RM, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul acestuia la soluția pronunțată de către instanțele de judecată, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebat și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de către avocatul Matcovschi Andrian, în interesele Uniunii Avocaților din RM, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se recunoaște inadmisibil recursul declarat de către avocatul Matcovschi Andrian, în interesele Uniunii Avocaților din RM, împotriva deciziei din 16 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului

Tatiana Vieru

Judecătorii

Valentina Clevadî

Oleg Sternioală